

Sygn. akt *XVI GC 236/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący –	<i>SSO Renata Iwanowska</i>
Protokolant –	sekr. sądowy Anna Korytkowska

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa ***(...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w W.***

przeciwko ***K. D. (1)***

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powoda ***(...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w W.*** na rzecz pozwanego ***K. D. (1)*** kwotę 10.817,00 zł (dziesięć tysięcy osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Renata Iwanowska

Sygn. akt XVI GC 236/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29 sierpnia 2018 r.

W dniu 24 marca 2017 r. powód ***(...) Spółdzielnia Mieszkaniowa (...)*** wniósł przeciwko pozwanemu ***K. D. (1)*** pozew o zapłatę kwoty 235 080 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 października 2016 r. do dnia zapłaty oraz zwrot kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż pozwany, będący doradcą podatkowym, na podstawie umowy zlecenia zawartej pomiędzy stronami w dniu 26 czerwca 2010 r. sporządził opinię w przedmiocie prawidłowości rozliczenia przez powoda podatku dochodowego od osób prawnych za 2009 rok. W treści ww. opinii pozwany stwierdził, iż nieprawidłowości w działalności spółdzielni doprowadziły do nadpłaty podatku dochodowego od osób prawnych za 2009 r. w wysokości ok. 221 229 zł. Za sporządzenie opinii pozwany otrzymał od powoda wynagrodzenie w wysokości 26 962 zł brutto. W oparciu o treść opinii, powód złożył, w trybie art. 52 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U.2018.917 j.t., dalej jako: „k.p.”), oświadczenie o rozwiązaniu bez wypowiedzenia umowy o pracę na czas nieokreślony głównej księgowej spółdzielni I. K.. Powodem były błędy w prowadzeniu gospodarki finansowej,

rachunkowości i rozliczeń podatkowych powodowej spółdzielni wskazane w sporządzonej przez pozwanego opinii. Zwolniony pracownik wniósł pozew przeciwko powodowi o przywrócenie do pracy.

W dniu 15 września 2010 r. powód zawarł z K. D. (1) umowę, na mocy której powierzył pozwanemu wykonywanie czynności doradztwa podatkowego, prowadzenie gospodarki finansowej powodowej spółdzielni i jej rachunkowości, kontrolowanie operacji gospodarczych stanowiących przedmiot księgowości oraz kierowanie pionem finansowo-księgowym spółdzielni. Powód miał płacić pozwanemu tytułem wynagrodzenia miesięczną kwotę ryczałtową w wysokości 10 000 zł powiększoną o podatek VAT oraz w przypadku, gdy na skutek działań podjętych przez pozwanego spółdzielnia osiągnie korzyść finansową, dodatkowo 10% brutto z osiągniętej korzyści, zgodnie z aneksem zawartym do umowy. Na tej podstawie pozwany wystawił fakturę VAT na kwotę 8 118 zł brutto. W dniu 19 kwietnia 2011 r. w powodowej spółce rozpoczęto kontrolę, która ujawniła nieprawidłowości w rozliczeniach przez powoda podatku dochodowego od osób prawnych za 2009 r. Ostatecznie, po dwóch odwołaniach od decyzji, wysokość zobowiązań powoda z tytułu ww. podatku została określona na kwotę 886 067 zł.

W sprawie z powództwa I. K., z którą została rozwiązana umowa o pracę bez wypowiedzenia, powód zawarł ugodę, na podstawie której zobowiązał się wypłacić zwolnionemu pracownikowi kwotę 200 000 zł netto celem zaspokojenia wszystkich roszczeń wynikających ze stosunku pracy. Powód wskazał, iż wyłączoną przyczyną rozwiązania umowy o pracę z główną księgową były uchybienia w wykonywaniu przez nią obowiązków, wskazane w opinii sporządzonej przez pozwanego. Z tego też względu po stronie powoda powstała szkoda będąca w związku z działaniem lub zaniechaniem pozwanego, obejmująca kwotę 200 000 zł wypłaconą na podstawie zawartej ugody sądowej. Oprócz tej kwoty, powiększonej o wynagrodzenie w wysokości 26 962 zł zapłacone K. D. (1) za sporządzenie opinii, powód domagał się zwrotu kwoty 8 118 zł zapłaconej na podstawie wystawionej przez pozwanego faktury VAT, jako świadczenia nienależnego, gdyż powodowa spółdzielnia nie osiągnęła jakiegokolwiek korzyści finansowej w związku z dokonaną przez pozwanego korektą CIT-8 za rok 2008, a wręcz poniosła koszty długotrwałego postępowania podatkowego (**pozew k. 2 – 317**).

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu oraz kosztów zastępstwa procesowego w oparciu o spis kosztów przedstawionych przed zamknięciem rozprawy, a w razie jego nieprzedstawienia według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany stwierdził, iż nie ponosi odpowiedzialności za szkodę doznaną przez stronę powodową. Pozwany zaznaczył, iż nie brał udziału w postępowaniu administracyjnym w zakresie określenia wysokości należnego zobowiązania podatkowego powoda, w związku z czym nie może ponosić odpowiedzialności za nienależyte prowadzenie spraw powodowej spółdzielni przez osoby zarządzające, a w szczególności za brak kwestionowania ostatecznej decyzji Dyrektora Izby Skarbowej w W., od której powód nie wniósł środka odwoławczego, tym samym akceptując treść niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, bez wyczerpania normalnego toku postępowania we wszystkich instancjach. Pozwany w kwestii zwolnienia I. K. stwierdził, iż fakt ten nie był mu znany, a sporządzona przez niego opinia nie wskazywała na ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych przez kogokolwiek, więc nie uzasadniała zwolnienia głównej księgowej powodowej spółki. Pozwany wskazał, iż opinia została sporządzona w oparciu o otrzymane od pozwanego dane w postaci zatwierdzone sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2009. Pozwany nie brał udziału w sporządzaniu tego dokumentu, nie badał również jego prawdziwości i rzetelności, z tego też względu to powód miał nie wywiązać się ze swojego obowiązku i zaniechał dostarczenia pełnego materiału dowodowego, na podstawie którego pozwany mógł oprzeć swoją opinię. Z tego też względu zdaniem pozwanego żadna z przesłanek nienależytego wykonania zobowiązania nie zaistniała w kontekście stosunku prawnego jaki go wiązał z powodem. W kwestii zwrotu kwoty 26 962 zł wypłaconej pozwanemu tytułem wygroźdzenia za sporządzenie opinii oraz 8 118 zł wypłaconej tytułem korekty CIT-8 za 2009 r., pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczeń, wskazując na podstawie art. 118 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U.2018.1025 j.t. dalej jako: „k.c.”), iż termin przedstawienia wynosi dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej trzy lata (**odpowiedź na pozew k. 323 – 332**).

W dalszej części procesu, strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 29 czerwca 2010 r. pozwany K. D. (1), na podstawie umowy zlecenia zawartej z powodem - (...) Spółdzielnią Mieszkaniową (...) - sporządził opinię dotyczącą prawidłowości rozliczenia przez stronę powodową podatku dochodowego od osób prawnych za 2009 rok. Pozwany w treści opinii stwierdził, iż dokonał przeglądu danych finansowych powodowej spółdzielni uwidocznionych w zatwierdzonym sprawozdaniu finansowym spółdzielni za 2009 r. oraz posiłkował się danymi liczbowymi wynikającymi z opinii i raportu firmy audytorskiej badającej sprawozdanie finansowe. Pozwany stwierdził ponadto, iż ze względu na nieprzestrzeganie ładu korporacyjnego oraz ustaw podatkowych, spółdzielnia w 2009 r. odprowadziła podatek dochodowy od osób prawnych w wysokości 898 295 zł, zamiast ok. 697,438 zł, przez co nadpłata za 2009 r. wynosi ok. 221 229 zł. Pozwany wskazał m.in. na błędne zaliczenie lokali użytkowych do spółdzielczych zasobów mieszkaniowych, nieprawidłową interpretację zapisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, niezaliczenie składek ZUS za grudzień 2009 r. oraz wydatków na działalność społeczno-kulturalną do kosztów uzyskania przychodu, co w konsekwencji wliczało się w zapłaconą przez powodową spółdzielnię nadpłatę.

**(Dowód: opinia dotycząca prawidłowości rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2009 r. (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...)
k. 20 – 21).**

Pozwany w sporządzonej opinii nie wskazywał, kto jest odpowiedzialny za nieprawidłowości w prowadzonych rachunkach oraz błędy w interpretacjach przepisów i nieprzestrzeganie ładu korporacyjnego.

**(Dowody: opinia dotycząca prawidłowości rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2009 r. (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...)
k. 20 – 21, zeznania pozwanego k. k. 358, nagranie k. 360)**

Za sporządzenie opinii pozwany otrzymał od powoda wynagrodzenie w kwocie 26 962 zł brutto.

**(Dowód: faktura VAT nr (...) k. 22, potwierdzenie wykonania operacji
k. 23).**

W dniu 2 sierpnia 2010 r. zarząd (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) podjął uchwałę o rozwiązaniu umowy o pracę z I. K., główną księgową powodowej spółdzielni. Jak wskazano w treści uchwały, rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p., który stanowi, iż pracodawca może rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika w razie ciężkiego naruszenia przez pracownika podstawowych obowiązków pracowniczych. W uchwale wskazano również, iż zwolnienie głównej księgowej ma związek z opinią z dnia 12 lipca 2010 r. dotyczącą prawidłowości rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2009 r. W treści pisma powoda informującego I. K. o rozwiązaniu stosunku pracy zarząd spółdzielni stwierdził, iż główna księgowa dopuściła się ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych oraz błędów, w wyniku czego prowadzone księgi rachunkowe nie odzwierciedlały rzeczywistego stanu mających miejsce w spółdzielni zdarzeń gospodarczych, a tym samym stanu jej finansów i obowiązków podatkowych.

(Dowód: Uchwała 107 Zarządu (...) k. 24, pismo powoda skierowane do I. K. informujące o rozwiązaniu umowy bez wypowiedzenia k. 25, zaświadczenie o zatrudnieniu I. K. k. 26, świadectwo pracy I. K. k. 27).

I. K. w dniu 9 sierpnia 2010 r. wniosła przeciwko powodowi pozew o przywrócenie jej do pracy w powodowej spółdzielni, na podstawie art. 56 § 1 k.p., w związku z niezgodnym z prawem rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia. I. K. zarzuciła spółdzielni, iż zwolnienie jej na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. było próbą obejścia zakazu wypowiedzenia umów o pracę pracownikom w wieku przedemerytalnym, który wynika z art. 39 k.p. W odpowiedzi na pozew spółdzielnia wnosiła o oddalenie powództwa, podtrzymując swoje stanowisko w kwestii przyczyn zwolnienia

I. K. oraz wnosząc o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu m. in. z zeznań K. D. (2) oraz sporządzonej przez niego opinii.

(Dowód: pozew wniesiony przez I. K. przeciwko powodowej spółdzielni k. 28 – 31, odpowiedź na pozew w sprawie o sygn. VII P 1048/10 k. 32 – 36).

Powodowa spółka przed wypowiedzeniem umowy o pracę I. K. nie składała żadnych zastrzeżeń co do jej pracy. Współpraca przebiegała bez zarzutów.

(Dowód: zeznania świadka I. K. k. 350-351, nagranie k.352).

W dniu 15 września 2010 r. powód zawarł z pozwanym umowę, na mocy której powierzył K. D. (2) wykonanie czynności doradztwa podatkowego, prowadzenie gospodarki finansowej powodowej spółdzielni i jej rachunkowości, kontrolowanie operacji gospodarczych stanowiących przedmiot księgowania oraz kierowanie pionem finansowo-księgowym spółdzielni. Jak wynikało z umowy oraz dołączonego do niej aneksu, powodowa spółdzielnia płaciła pozwanemu miesięczną kwotę ryczałtową w wysokości 10 000 zł powiększoną o podatek VAT, a także dodatkowo 10% brutto z osiągniętej korzyści, gdyby osiągnęła ją na skutek działań podjętych przez pozwanego.

(Dowód: umowa zawarta między stronami w dniu 15 września 2010 r. wraz z aneksem nr (...) k. 41 – 43).

W dniu 7 lutego 2011 r. powód złożył w urzędzie skarbowym korektę zeznania CIT-8 powodowej spółdzielni za 2009 rok, którą pozwany sporządził w ramach powyższej umowy. W korekcie wskazano, iż podatek należny wynosi 548 060 zł. W związku z postanowieniem Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego W. z dnia 7 kwietnia 2011 r. o zaliczeniu nadpłaty podatku dochodowego od osób prawnych w kwocie 668 816 zł wynikającej ze złożonej przez powoda korekty za 2009 r., pozwany tytułem wynagrodzenia wystawił fakturę na kwotę 8 118 zł brutto. Powód zapłacił fakturę w dniu 19 kwietnia 2011 r.

(Dowód: postanowienie Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego W. z dnia 7 kwietnia 2011 r. k. 124, faktura na kwotę 8 118 zł k. 123, potwierdzenie zapłaty faktury k. 125).

W dniu 19 kwietnia 2011 r. w powodowej spółdzielni rozpoczęto kontrolę w zakresie prawidłowości rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2009 r. oraz sprawdzenia terminowości i aktualizowania danych objętych zgłoszeniem identyfikacyjnym w okresie maj 2010 r. – kwiecień 2011 r. W kontroli ujawniono nieprawidłowości co do rozliczenia przez powoda podatku dochodowego za 2009 r. W protokole kontroli stwierdzono, że w powodowej spółdzielni doszło do nieprawidłowości w rozliczeniu podatku dochodowego od osób prawnych za 2009 r.

(Dowód: protokół z kontroli z dnia 19 kwietnia 2011 r. k. 44 – 122).

W dniu 9 czerwca 2011 r. powódka wniosła zastrzeżenia i wyjaśnienia do protokołu kontroli podatkowej. W odpowiedzi na zastrzeżenia, Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego W. odniósł się do uwag i zastrzeżeń powódki. Wobec zastrzeżeń powódki, w dniu 8 sierpnia 2012 r. sporządzono protokół z badania ksiąg podatkowych, a za okres badania ksiąg przyjęto rok 2009 r. W protokole stwierdzono nieprawidłowości w prowadzenia ksiąg rachunkowych spółki, a jako różnicę – zaniżenie należnego podatku przyjęto kwotę 309 395,05 zł.

(Dowody: zastrzeżenia z dnia 9 czerwca 2011 r. do protokołu kontroli podatkowej k. 126, pismo Naczelnika k. 127-128, protokół z badania ksiąg podatkowych z 8 sierpnia 2012 r. k. 129-153).

W dniu 13 listopada 2012 r. Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego W., na podstawie protokołu kontrolnego wydał decyzję, w której określił wysokość zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za 2009 r. na kwotę 850 343 zł, natomiast wysokość odsetek za zwłokę określił na łączną kwotę 30 554 zł.

(Dowody: pismo Naczelnika z 10.092.012 r. k. 154, decyzja Naczelnika z 13.11.2012 r. k. 155-182).

W dniu 29 listopada 2012 r. powódka złożyła do Dyrektora Izby Skarbowej w W. odwołanie od decyzji Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego W. z dnia 13 listopada 2013 r.

(Dowód: odwołanie z 29 listopada 2012 r. k. 183-184).

Po rozpoznaniu odwołania, Dyrektor Izby Skarbowej decyzją z dnia 30 lipca 2013 r. uchylił w całości decyzję organu I instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez ten organ. Na skutek ponownego rozpoznania sprawy, Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego W. decyzją z dnia 11 lutego 2014 r. określił wysokość zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za 2009 rok w kwocie 911 141 zł, a wysokość odsetek za zwłokę na kwotę 34 672 zł.

(Dowody: decyzja z dnia 30 lipca 2013 r. k. 185-192, decyzja z 11 lutego 2014 r. 193-230).

W dniu 01 marca 2014 r. powódka złożyła odwołanie od decyzji z dnia 11 lutego 2014 r. Decyzją z dnia 10 lipca 2014 r. Dyrektor Izby Skarbowej w W. uchylił w całości decyzję 11 lutego 2014 r. i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia organu.

(Dowody: odwołanie z 1 marca 2014 r. k. 231-232, decyzja z 10.07.2014 r. k. 233-237).

W dniu 26 czerwca 2015 r. Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego W. wydał decyzję, w której określił wysokość zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za 2009 r. na kwotę 886 067 zł oraz umorzył postępowanie w sprawie określenia odsetek za zwłokę. Na powyższą decyzję, w dniu 20 lipca 2015 r. powódka złożyła odwołanie. Decyzją z dnia 22 października 2015 r. Dyrektor Izby Skarbowej na skutek rozpatrzonego odwołania, utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję organu pierwszej instancji.

(Dowody: decyzja z 26.06.2015 r. k. 238-273, odwołanie z 20.07.2015 r. wraz z załącznikami k. 274-284, decyzja z 22.10.2015 r. k. 285-299).

Powódka nie wносиła na powyższą decyzję skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Okoliczność bezsporna.

Pozwany nie uczestniczył w postępowaniu podatkowym, w której stroną była powódka. Pozwany w związku z rozwiązaniem przez powódkę umowy z dnia 15 września 2010 r., w dniu 28 października 2014 r. wypowiedział powódce pełnomocnictwa związane z toczącymi się postępowaniami podatkowymi.

(Okoliczność bezsporna, a ponadto dowody: wypowiedzenie pełnomocnictwa k. 300, zeznania B. C. przesłuchanej w charakterze strony powodowej k. 358v-359, nagranie k. 360).

W dniu 24 marca 2011 r. I. K. wniosła do powódki o wypłatę zasiłku emerytalnego w związku z decyzją o przyznaniu emerytury. Powódka odmówiła wypłaty odprawy wskazując, że rozwiązanie umowy nastąpiło z winy I. K..

(Dowody: pismo I. K. k. 302-303, pismo powódki k. 304).

W dniu 12 sierpnia 2016 r. I. K. w sprawie o sygn. akt VII P 1048/10 wniosła o przywrócenie jej do pracy oraz o zasądzenie od powodowej Spółdzielni kwoty 7 300 zł miesięcznie za cały okres pozostawania bez pracy.

W dniu 2 września 2016 r. postępowanie w sprawie o sygn. akt VII P 1048/10 zostało umorzone na skutek zawarcia ugody, na mocy której zmieniono tryb rozwiązania umowy o pracę na porozumienie stron oraz Spółdzielnia zobowiązała się do zapłaty na rzecz I. K. kwoty w łącznej wysokości 200 000 zł tytułem odszkodowania. Odszkodowanie zostało I. K. wypłacone w dwóch transzach w dniach 22 września 2016 r. oraz 23 listopada 2016 r.

(Dowody: pismo I. K. k. 307, ugoda k. 308, postanowienie k. 309, potwierdzenia zapłaty k. 310-311).

W dniu 17 października 2016 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 226 962 zł tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną nienależytym wykonaniem czynności doradztwa podatkowego oraz kwoty 8 118 zł tytułem nienależycie wypłaconego wynagrodzenia.

(Dowód: wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania k. 312-315).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dokumentów. Strony nie kwestionowały prawidłowości i rzetelności tych dokumentów, zaś Sąd również nie miał wątpliwości, co do ich wartości dowodowej, stąd były one przydatne dla ustalenia stanu faktycznego. Pozostałe dokumenty zgromadzone w aktach sprawy nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Podstawą ustaleń faktycznych Sąd uczynił również zeznania świadka I. K., zeznania B. C. przesłuchanej w charakterze strony powodowej oraz zeznania pozwanego, którym Sąd dał wiarę, gdyż są spójne, logiczne, konsekwentne i zgodne z przeprowadzonymi w toku postępowania dowodami z dokumentów.

Sąd oddalił wniosek dowodowy powódki o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z uwagi na jego nieprzydatność w sprawie. Sąd uznał, że bez znaczenia pozostaje fakt czy opinia sporządzona przez pozwanego była prawidłowa. Ocenie Sądu w niniejszej sprawie podlegało zachowanie się pozwanego i jego wina w nienależytym wykonaniu zobowiązania, jak również ocena ewentualnej szkody powstałej na skutek zachowania pozwanego. Taki stan rzeczy Sąd ustalił na podstawie zebranego materiału dowodowego, w postaci dokumentacji przedłożonej do akt oraz zeznań świadka i stron. Przedstawiony w sprawie materiał dowodowy był wystarczający do oceny zachowania pozwanego i braku przypisania mu winy, o czym w dalszej części uzasadnienia. Pozostałe roszczenia powódki, tj. o zwrot wypłaconego pozwanemu wynagrodzenia w kwocie 26 962 zł i 8 118 zł należało uznać za przedawnione, o czym również w dalszej części uzasadnienia. Tym samym przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność błędów merytorycznych w opinii sporządzonej przez pozwanego, było zbędne i zmierzałyby jedynie do wydłużenia postępowania.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powódka domagała się zapłaty od pozwanego kwoty w wysokości 200 000 zł tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez pozwanego polegającą na sporządzeniu opinii dotyczącej prawidłowości rozliczenia podatku dochodowego oraz kwot w wysokości 26 962 zł i 8 118 zł tytułem nienależnie wypłaconego pozwanemu wynagrodzenia.

Bezsporna pozostawała okoliczność, iż pozwany na zlecenie powódki wykonał opinię dotyczącą prawidłowości rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2009 powodowej spółdzielni. Poza sporem były także okoliczności, iż pozwany otrzymał wynagrodzenie za sporządzoną opinię w wysokości 26 962 zł oraz, że sporządził korektę CIT-8 za 2009 r., za co otrzymał wynagrodzenie w kwocie 8 118 zł na podstawie wystawionej faktury Vat. Nie był przedmiotem sporu również to, że powódka rozwiązała z I. K., umowę o pracę bez wypowiedzenia. Bezsporne było również to, że powódka na podstawie ugody z dnia 2 września 2016 r. wypłaciła I. K. kwotę w wysokości 200 000 zł zmieniając podstawę rozwiązania umowy na porozumienie stron. Ponadto, w dniu 15 września 2010 r. powódka zawarła z pozwanym umowę doradztwa podatkowego. Prawidłowość oraz skuteczność zawartej umowy nie była kwestionowana przez strony.

Przedmiotem sporu, a zatem przedmiotem oceny Sądu było ustalenie, czy pomiędzy działaniem pozwanego a odszkodowaniem, wypłaconym przez powódkę I. K. można ustalić związek przyczynowo – skutkowy oraz czy na skutek zaniechań pozwanego, powódka poniosła szkodę.

Tym samym przedmiotem oceny Sądu była odpowiedzialność kontraktowa pozwanego na gruncie art. 471 k.c. Powódka domaga się bowiem zwrotu wpłaconych kwot tytułem wynagrodzenia oraz zapłaty odszkodowania w związku z poniesioną szkodą, która polegała na wypłacie I. K. odszkodowania. Pozwany natomiast przeczył żądaniom powódki

podnosząc zarówno zarzut przedawnienia części roszczenia, jak i inne zarzuty przeciwko samej zasadności roszczenia, w tym bezzasadność żądania i nieudowodnienie związku między szkodą a działaniem pozwanego.

Zgodnie z art. 471 k.c. dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Przesłankami zaistnienia odpowiedzialności z art. 471 k.c. jest niewykonanie bądź nienależyte wykonanie zobowiązania, poniesienie przez drugą stronę umowy szkody oraz związek przyczynowy pomiędzy niewykonaniem zobowiązania (bądź nienależytym jego wykonaniem), a szkodą.

Przed przystąpieniem jednak do dalszej merytorycznej oceny żądania powódki na gruncie art. 471 k.c., tj. spełnienia przesłanek wymienionych wyżej, należało w pierwszej kolejności ocenić zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego.

Zdaniem Sądu, roszczenie powódki o zwrot kwot w wysokości 26 962 zł oraz 8 118 zł należy uznać za przedawnione.

Umowy łączące strony w zakresie sporządzenia opinii oraz korekty CIT-8 należy zakwalifikować jako umowy o dzieło. Zgodnie zaś z art. 646 k.c. roszczenia wynikające z umowy o dzieło przedawniają się z upływem lat dwóch od dnia oddania dzieła, a jeżeli dzieło nie zostało oddane - od dnia, w którym zgodnie z treścią umowy miało być oddane. Powyższy przepis jest szczególnym przepisem dotyczącym przedawnienia dla tego rodzaju roszczeń i wyłącza w tym względzie przepisy ogólne o przedawnieniu (art. 118 k.c.), czyli odpowiednio okres dziesięć lat, a w przypadku roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata.

Należy również wskazać, że w przypadku żądania zapłaty odszkodowania na gruncie art. 471 k.c., zastosowanie również znajdzie art. 646 k.c., który obejmuje swym zakresem wszelkie roszczenia związane z umową o dzieło.

Wobec powyższego, przyjmując, że hipoteza normy art. 646 k.c. obejmuje także roszczenia odszkodowawcze, których źródłem jest niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Odbiór dzieła stanowi zatem punkt przelomowy w stosunkach między stronami, gdyż zmienia się od tej chwili charakter i zakres odpowiedzialności wykonawcy i określa początek biegu przedawnienia skierowanych do wykonawcy roszczeń powstałych na kanwie łączącej strony umowy o dzieło (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 października 2004 r., I ACA 628/04, Lex 193666).

W konsekwencji powyższego, przyjmując, że termin przedawnienia w niniejszej sprawie rozpoczyna swój bieg od momentu odbioru dzieła i wynosi dwa lata, należało ustalić kiedy i w jakim terminie roszczenie powódki stało się wymagalne oraz kiedy upływał jego termin przedawnienia.

Opinia została sporządzona przez pozwanego dnia 26 czerwca 2010 r., natomiast wynagrodzenie zostało pozwanemu przez powódkę przelane w dniu 5 lipca 2010 r., a zatem to od tego momentu należy liczyć dwuletni termin przedawnienia, który upływał najpóźniej w dniu 5 lipca 2012 r., podczas gdy pozew w niniejszej sprawie wniesiono w dniu 24 marca 2017 r., a zatem po upływie terminu przedawnienia.

Korekta podatku CIT-8 za 2009 r. została natomiast złożona przez powódkę w dniu 7 lutego 2011 r. Za złożoną korektę pozwany otrzymał wynagrodzenie w 19 kwietnia 2011 r., a zatem dwuletni termin przedawnienia upływał najpóźniej w dniu 19 kwietnia 2013 r. Wobec czego to roszczenie również należało uznać za przedawnione.

Powyższe terminy będą tożsame w przypadku stwierdzenia, że bieg terminu rozpoczyna się od chwili powstania szkody. Termin powstania szkody należy określić jako wypłatę powyższych kwot na rzecz pozwanego.

Na marginesie należy również wskazać, że nawet przyjmując, trzyletni termin przedawnienia, zgodnie z art. 118 k.c., to i tak roszczenia powódki wymienione wyżej należałoby uznać za przedawnione, gdyż trzyletnie terminy licząc od dnia wypłaty pozwanemu powyższych wynagrodzeń upływały przed datą wniesienia niniejszego pozwu, tj. 24 marca 2017 r.

W zakresie roszczenia o zwrot kwoty 200 000 zł należy wskazać, że zastosowanie tutaj ma pogląd wyrażony w judykaturze, iż termin przedawnienia roszczenia o zapłatę odszkodowania z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania rozpoczyna bieg od dnia wystąpienia szkody pozostającej w związku przyczynowym z tym zdarzeniem (uchwała Sądu najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r. sygn. akt III CZP 72/13, Lex). Powódka jako szkodę podaje wypłatę na rzecz I. K. kwoty 200 000 zł, co nastąpiło w dniach 22 września 2016 r. oraz 23 listopada 2016 r. na mocy ugody z 2 września 2016 r. Wobec powyższego termin przedawnienia w tym wypadku nie upłynął, a zatem roszczenie w tej części nie można uznać za przedawnione.

Reasumując, w ocenie Sądu roszczenia powódki opisane wyżej o zwrot wynagrodzenia pozwanego w kwotach 26 962 zł oraz 8 118 zł należało uznać za przedawnione.

Przechodząc w dalszej części do oceny merytorycznej zgłoszonych żądań, podkreślić należy, że aby zaktualizowało się roszczenie powódki wymagana jest bezprawność zachowania się pozwanego oraz związek przyczynowy pomiędzy szkodą powódki i zachowaniem pozwanego.

Zdaniem Sądu, roszczenie powódki należało uznać za bezzasadne, gdyż nie zdołała wykazać związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy (ewentualnym) niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy przez pozwanego a szkodą powódki.

Pozwany nie uchybił swoim obowiązkom umownym. Pozwany wykonał opinię oraz korektę podatku CIT-8 za 2009 r. zgodnie z własnymi założeniami i na podstawie przekazanych przez powódkę dokumentów. Wnioski, które zawarł w swojej opinii pozwany były potwierdzone kilkakrotnie przez kontrole skarbowe, w których stwierdzano nieprawidłowości w prowadzenia ksiąg rachunkowych spółki.

Powódka nie składała żadnych zastrzeżeń do tej opinii, jak i do korekty CI-8. Wypłaciła pozwanemu wynagrodzenie, a do odpowiedzialności za zaniechania podatkowe powodowej spółdzielni pociągnęła główną księgową I. K.. Wskazać należy, że powódka w żaden sposób nie skonsultowała takich działań ani z główną księgową, gdyż nie wezwała jej do jakichkolwiek wyjaśnień, ani nie zobowiązała do takich wyjaśnień pozwanego. Powódka bez konsultacji z I. K. i bez jakiegokolwiek porozumienia z pozwanym, wysnuła wnioski, że za zaniechania podatkowe odpowiedzialna jest I. K..

Podkreślić należy, że w żadnym miejscu w opinii pozwanego nie było mowy o tym, że za jakiegokolwiek zaniechania podatkowe w powodowej spółdzielni odpowiedzialna jest I. K.. W żadnym miejscu opinii nie pojawiło się nazwisko księgowej, czy też zajmowane przez nią stanowisko. Trudno więc uznać, by podstawą rozwiązania przez powódkę umowy o pracę z I. K. była bezpośrednio opinia sporządzona przez pozwanego. Tym bardziej, że jak wynika z zeznań świadka I. K. i zeznań pozwanego, zarząd powodowej spółdzielni nie konsultował się w tym zakresie z nimi. Bez żadnych wątpliwości powódka rozwiązała umowę z I. K., a następnie po kilku latach procesu, w dniu 2 września 2016 r. zawarła z nią ugodę zmieniając podstawę rozwiązania umowy oraz wypłaciła 200 000 zł tytułem odszkodowania próbując przełożyć ten obowiązek na pozwanego. Takie zachowanie powódki nie zasługuje na ochronę.

Pozwany w treści swojej opinii wskazał na takie błędy jak: zaliczenie lokali użytkowych do spółdzielczych zasobów mieszkaniowych, nieprawidłową interpretację zapisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, niezaliczenie składek ZUS za grudzień 2009 r. oraz wydatków na działalność społeczno kulturalną do kosztów uzyskania przychodu. Pozwany dość ogólnie wskazał na nieprzestrzeganie ładu korporacyjnego oraz ustaw podatkowych. Pozwany jednocześnie nie wskazał, kto jest odpowiedzialny za tak wskazane przez niego błędy. Powódka nie prosiła go również o wyjaśnienie tych kwestii.

Na uwadze należy mieć również fakt, że pozwany posiłkował się jedynie dokumentacją przedstawioną przez powódkę. Nie miał on wglądu do całkowitej dokumentacji spółdzielni, co również miało wpływ na jego opinię. Pozwany w treści opracowania poinformował, iż dokonał przeglądu danych finansowych powodowej spółdzielni uwidocznionych w zatwierdzonym sprawozdaniu finansowym spółdzielni za 2009 r. oraz posiłkował się danymi

liczbowymi wynikającymi z opinii i raportu firmy audytorskiej badającej sprawozdanie finansowe. Pozwany słusznie zaznaczył, że nie był obecny przy

sporządzeniu sprawozdania finansowego za 2009 r., zatem jedynie w sposób dorozumiany przyjął, że były to rzetelne dane. Ponadto, pozwany zaznaczył, że jego zdaniem miał niekompletną dokumentację, gdyż brakowało informacji dodatkowej oraz rachunku zysków i strat.

W tym stanie rzeczy, Sąd uznał, że pozwany z należytą starannością, na podstawie przedstawionej mu dokumentacji, sporządził opinię. W treści tej opinii zaś nie wskazywał na jakiegokolwiek zaniedbanie swoich obowiązków przez główną księgową powodowej spółdzielni – I. K.. Zatem nie można uznać, by opinia sporządzona przez pozwanego mogła mieć jakikolwiek wpływ na rozwiązanie umowy o pracę z I. K.. Pozwany nie może ponosić również odpowiedzialności za wypłatę na jej rzecz przez powódkę kwoty 200 000 zł tytułem odszkodowania za rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia. Wskazać należy, że to była decyzja powodowej spółdzielni, a pozwany nie brał udziału w tym postępowaniu.

Wobec powyższego, już z tych względów brak jest winy pozwanego, jak również jakiegokolwiek związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy opinią sporządzoną przez pozwanego a rozwiązaniem przez powódkę umowy o pracę z I. K. i w następstwie wypłaty na jej rzecz kwoty 200 000 zł tytułem odszkodowania.

W dalszej części, gdyby nawet nie podzielić stanowiska w przedmiocie przedawnienia roszczenia, należy podkreślić, iż powódka zaniechała prowadzenia postępowania podatkowego i nie złożyła w odpowiednim terminie skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Słusznie pozwany wskazuje, że powódka nie zakwestionowała decyzji Dyrektora Izby Skarbowej w W. z dnia 22 października 2015 r. Powódka nie wyczerpała zatem ścieżki odwoławczej w tym postępowaniu. W niniejszym postępowaniu wykazano również, że współpraca stron zakończyła się w dniu 28 października 2014 r., kiedy pozwany wypowiedział powódce pełnomocnictwa związane z toczącymi się postępowaniami podatkowymi. Pozwany nie uczestniczył w postępowaniu podatkowym, w której stroną była powódka. Zatem nie był świadomy tego, że powódka nie składała skargi do WSA, a tym samym nie można przerzucić w tym zakresie odpowiedzialności na pozwanego.

Podkreślić należy, że z konstrukcji art. 471 k.c. wynika, że wierzyciel zwolniony jest od obowiązku wykazania winy dłużnika, gdyż okoliczności te zostały objęte domniemaniem prawnym. Powoduje to zaś, że to dłużnik, który chce uwolnić się od odpowiedzialności, musi wykazać, że nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności.

Zdaniem Sądu, mając na uwadze powyższe rozważania, pozwany wykazał, że nie ponosi żadnej winy sporządzając zarówno opinię, jak i korektę CIT-8. Ponadto, powódka nie zdołała wykazać związku przyczynowo-skutkowego między zachowaniem pozwanego, tj. sporządzaniem przez niego opinii a rozwiązaniem umowy o pracę z I. K. i wypłatą na jej rzecz kwoty 200 000 zł tytułem odszkodowania.

Powyższe rozważania aktualne pozostaną również w kontekście roszczeń o zwrot wynagrodzenia w kwotach 26 962 zł oraz 8 118 zł. Po pierwsze, roszczenia te są przedawnione, o czym wyżej. Po drugie, zdaniem Sądu, pozwanemu przysługiwało tak wskazane wynagrodzenie, a powódka w żaden sposób nie udowodniła, by było to świadczenie nienależne, a ponadto nie wyczerpała drogi odwoławczej od decyzji Dyrektora Izby Skarbowej w W. z dnia 22 października 2015 r.

W świetle powyższego należało uznać, iż roszczenie nie było zasadne.

O kosztach procesu Sąd orzekł, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania wyrażoną w art. 98 k.p.c. Sąd zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej koszty zastępstwa procesowego w wysokości 10 817 zł obliczone stosownie do § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800).

SSO Renata Iwanowska

ZARZĄDZENIE

(...)

SSO Renata Iwanowska